

[Bertel Dahlgaard.]

ders tjenestetidens indførelse, har været vanskeligt stillet, når spørgsmålet er om at imødegå de urimelige forhold, der er opstået både med hensyn til kaserneforhold og befalingsmandsspørgsmålet. Statsministerens erklæring i går viser jo også, hvor bundet han er af sin fortid. Det drejer sig her om forhold, som den tidligere regering burde have erkendt for år tilbage, og som burde have forhindret, at man hovedkulds styrtede sig ud i 18 måneders tjenestetidens gennemførelse. Jeg tillod mig i fjor under finanslovbehandlingen at sige, at det var en udfordring til den sunde fornuft at indkalde de unge til 18 måneders tjeneste, når vi vidste, at der manglede en trediedel af de befalingsmænd, der skal uddanne dem. Det radikale venstre fik da ikke fornøden støtte af socialdemokratiet — ellers var den tidligere forsvarsminister dengang blevet bremset.

Nu står vi midt i misæren. I denne forbindelse har jeg et spørgsmål til den højtærede forsvarsminister. Der er jo en ting, der er nogenlunde enstemmighed om blandt alle de unge, der i disse år har aftjent deres værnepligt, og det er, at der i visse perioder af uddannelsen sløses utilgiveligt med tjenestetiden. På det radikale venstres foranledning blev der i sin tid nedsat en kommission angående de værnepligtiges rationelle uddannelse, den afgav betænkning i 1950. Jeg vil gerne bede ministeren her i tinget give en redegørelse for, i hvilket omfang kommissionens forslag og henstillinger er ført ud i livet. Dernæst vil jeg spørge, om det ikke er ministerens agt at videreføre disse undersøgelser vedrørende tjenestetidens udnyttelse ud fra de erfaringer, der senere er høstet. Det vakte ikke ringe opmærksomhed, da der fra militær side for en måneds tid siden i et tidsskrift blev peget på det spild af tid, der finder sted indenfor værnene på grund af mangel på rationel tilrettelæggelse. Det siges direkte, at man i stedet for hovedkulds at indføre den forlængede tjenestetid skulle have gået den anden vej og gennem de mest effektive metoder have søgt at bibringe soldaterne deres militære uddannelse på kortest mulig tid, og man peger her på tidsstudier indenfor forsvaret med henblik på at effektivisere uddannelsen. Man bør med andre ord have

klarhed over spildtiderne, før man træffer bestemmelse om udvidelse af tjenestetiden. Regnes der med en spildtid daglig på et par timer, som man er tilbøjelig til at mene, repræsenterer det spildte værdier på et halvt hundrede millioner kroner årlig. Det er utroligt, hvad en forsvarsminister, der ikke mestrer sine ting, i disse år kan koste landet.

Jeg skal endnu sige, at enhver begrænsning af tjenestetiden og enhver reform til rationalisering og besparelse kan regeringen regne med det radikale venstres tilslutning til, og vi forbeholder os selv at tage et initiativ på disse områder, dersom der ikke fra regeringens side måtte komme til at foreligge forslag.

Det radikale venstre håber, at regeringens udtalelse vedrørende det udenrigspolitiske problem er udtryk for en mere selvstændig holdning end den, der kendetegnede den tidligere udenrigsminister, og at episoder som Danmarks tiltræden af Indokinaresolutionen og misforståelserne i forbindelse med Danmarks afstemning i FN vedrørende Kinas stilling indenfor FN fremtidig undgås.

Vi er overordentlig tilfredse med regeringens forsikring om, at den vil udnytte enhver mulighed for at støtte De Forenede Nationers fredsstiftende mission, og at det ligger regeringen på sinde i særlig grad at fremme NATO-landenes samarbejde vedrørende deres kulturelle og økonomiske velfærd, en side af NATOs virksomhed, som jo i de første fire år er trådt helt i skyggen af militære hensyn.

Vi håber, at regeringen ikke blot lover støtte på de her nævnte områder, men at der også fra udenrigsministeriet i højere grad end hidtil må udgå et initiativ under den nye udenrigsminister.

Regeringen siger i sin programudtalelse, at den vil tilstræbe en yderligere udvikling af det nære samvirke mellem de nordiske lande; jeg har haft et nært samarbejde med den højtærede statsminister om det, der her er nået gennem oprettelsen af Nordisk Råd, så jeg ved, hvor varmt denne sag ligger ham på sinde. Alligevel vil jeg gerne med et par ord uddybe det problem, der i programudtalelsen omtales i så almindelige vendinger.

Men må jeg først sige, at med hensyn til spørgsmålet om afgivelse til Island af de